

En oförglömlig erfarenhet

Två veckors observership på Cornell University hospital på East Manhattan

MARIA CARLING, överläkare, ÖNH-kliniken Falun

MIN MAN FICK REDA PÅ att han skulle arbeta på Manhattan i några veckor under april-maj 2023. Han fick ett preliminärt förslag nov -22 och frågade mig om jag ville följa med, på ett villkor dock; att jag inte skulle agera lyxhustru, vilket jag gärna hade provat att vara under några veckor i mitt liv...men icke! Jag fick inte chansen denna gång heller. Det visade sig vara ett mycket bra beslut.

Sedan jag blev specialist 2008 har jag alltid önskat att få se några endoskopiska skullbasingrepp. Jag har misslyckats gång på gång av schemamässiga skäl med att följa med mina egna patienter med skullbasförändringar som krävt kirurgi till Universitetssjukhusen där både FESS-kirurger och neurokirurger med skullbaskompetens samarbetar.

Jag har inte några forskningsmeriter. Jag är en bonddoktor som fått den fantastiska möjligheten att lära mig FESS i Falun. Där har man trott innerligt, sedan 1985, på denna endoskopiska metod inom ÖNH.

Efter att jag hade fått frågan om att följa med min man började det ryka ur min hjärna. Hur ska jag gå till väga? Hur ska jag få ihop detta?

Första dagen skulle jag till 5:e våningen i glasbyggnaden bakom mig

Stora entrén New York Presbyterian Weill Cornell Medical Center, East Manhattan

Jag nämnde mitt önskemål för Professor Pär Stjärne. Han har en mycket positiv inställning till livet, som jag ser det. Även denna gång bröt optimismen fram och Professor Stjärne sa: "Jag känner en professor på Cornell University Hospital på Manhattan. Jag kan kontakta honom om du vill!". På den vägen är det. Jag skrev ett personligt brev, ett CV på engelska och professor Stjärne skrev ett fint rekommendationsbrev. Det var det som krävdes för att starta processen inför min observership på Cornell University Hospital hos Dr Michael Stewart, Professor & Chairman of the Department of Otolaryngology. Processen innefattade många mejl med rubriken "action needed" avseende ett antal intyg som skulle certifiera det ena och det andra samt 3 onlinekurser om brandsäkerhet, patientsäkerhet och mejlhantering.

Några ord om Cornell University Hospital

Det är ett icke vinstdrivande universitetssjukhus vars finansiering sker via donationer enligt filantropiska principer. På Cornell bedrivs universitetsutbildning (medical school) och forskning. I New York bor flest miljardärer i världen. Enligt en rapport från 2022 hyser NYC 59 miljardärer och 345 600 miljonärer. I NYC bor 8 000 000 människor.

På Manhattan bor ca 1.6 miljoner människor. Zuckerberg har sitt forskningscenter i kvarteret bredvid Cornell Univer-

sity Hospital. Han skulle teoretiskt bara kunna gå över gatan och donera en summa pengar till Cornell.

På sjukhuset

Måndagen 24 april 2023 var det dags att vara på ÖNH-klinikens administrativa avdelning kl 8 för att möta Dr Chern. Jag hade blivit inkluderad i en mejllista dit Dr Chern dagligen skickade krypterade mejl innefattande morgondagens schema. Mejlet kom varje kväll efter kl 21, det kunde komma även kl 23. Dr Chern som var ST-läkare med specialintresse för tumörkirurgi var inte bara schemaansvarig för ÖNH-kliniken utan också för ytterligare några "observers" som mig! Jag blev tillfrågad varje dag om det jag hade schemalagts för var tillräckligt intressant. Jag fick plocka russin ur kakan. Jag kände mig otroligt privilegierad.

Arbetsdagen för ST-läkarna börjar kl 6. ST-läkarna arbetar i snitt 100 timmar/vecka. På ÖNH-kliniken arbetar 20 specialister och 20 ST-läkare. Man tar in 4 nya ST-läkare/år. ST är inte en tillsvidareanställning varför ST-läkarna är tvungna att söka ett jobb så fort de är klara med sin ST. ST tar 5 år. Det tar ett ytterligare 1 år att bli FESS-kirurg. Man gör många FESS under sin ST. Tydlig hierarki och tydliga mål.

"The scrub" (en uppsättning sjukhuskläder) var för mig hårdvaluta. Varje anställd fick ta ut ett visst antal uppsättningar från en klädautomat med hjälp av sitt kort. Mitt kort var inte aktiverat för just den funktionen. Jag fick på nåder några scrub-uppsättningar i min hand av Dr Chern, Dr David och Dr Sally på ett villkor. Jag fick lova på heder och samvete att lämna tillbaka dem. Scrubs var vinröda och man fick inte under några omständigheter lämna operationsavdelningen med dem på, även med överdrag.

Porträtt av två viktiga donatorer. Ju mer pengar man donerar desto större porträtt får hänga i sjukhusets lobby

Varje torsdag mellan 7-8 fick man möjlighet att delta i Grand Rounds, dvs zoombaserade katedralföreläsningar motsvarande våra nationella SFOHH-webbföreläsningar. Varje tisdag morgon mellan 7-8 hölls liknande webbföreläsningar av ST-läkarna. Manifestationer av reumatiska sjukdomar inom ÖNH, skallbaskirurgi och rörsättning i lokalbedövning med hjälp av en speciell rörpistol stod bland annat på schemat. Arbetsdagarna startade väldigt tidigt. Jag behövde

Klädaautomaten

vara på jobbet kl 7 för det mesta. Boendekostnaderna var extremt höga pga kronans svaga ställning (1 dollar= 10 svenska kronor) och pga inflationen. Av den anledningen bodde vi i Harlem. Det innebar en ganska lång transportsträcka för mig. Resan till jobbet innefattade en sträcka i tunnelbanan. Jag tog expressvarianten. Jag gick av på Broadway och hoppade på en city bike för att ta mig till East Manhattan genom ett blomstrande Central Park. Det var, varje morgon, en fantastisk upplevelse, som jag aldrig kommer att glömma!

Väl på jobbet behövde jag hitta rätt byggnad, rätt hiss, komma in i rätt omklädningsrum med rätt kod, byta till scrubs och hitta rätt operationssal på rätt våning och på rätt avdelning. Jag kom i god tid och kände att jag hade läget under kontroll.

Gladast är jag för att ha fått se skallbaskirurgi på neurokirurgen, inklusive tätning av fistlar samt en koanalatesioperation. Neurokirurgen, Dr Schwartz, var otroligt skicklig. Han använde sina små knivar och kuretter i den sörjiga hjärnvävnaden med stor varsamhet. Han utbildade en yngre kollega vars namn var Dr Adam. Det verkade som om överläkarna tilltalades med efternamn medan underläkarna med förnamn. Dr Schwartz bad mig att spela in en kort filmsnutt på svenska i vilken jag skulle hävda att han var världens bästa neurokirurg och att hans händer var en Gudagåva. Jag blev naturligtvis perplex men jag ställde upp. Det visade sig att filmsnutten skulle skickas till hans neurokirurgkompis, vars namn jag tyvärr inte minns, på Karolinska för att retas lite. Filmsnutten hade önskad effekt! Det var kul och isen var bruten på neurokirurgen! Puh!

Endoskopisk septumplastik var en given del i samtliga FESS-operationer. Kirurgiskt sett var det otroligt elegant, och den extra operationskoden för endoskopisk septumplastik innebar säkert även klirr i kassan. Konkotomierna utfördes regelmässigt med shaver. Ju mer instrument som plockades fram och användes under operationerna, desto högre var ersättningen som betalades ut av försäkringsbolagen. More is more!

Och nu några ord om Dr Kacker...

Dr Kacker gjorde ett stort intryck på mig! Han var 54 år och ursprungligen från Indien. Listan på vad han inte gjorde som ÖNH-läkare var extremt kort. Han forskade, föreläste och var en otroligt skicklig kirurg. Han var även en mycket engagerad, fast sträng och nästan förnedrande handledare. Under operationerna uppmanade han ST-läkarna att inte stanna upp för att beundra det de hade åstadkommit. Han klockade ST-läkarna och han tog över på sekunden om ST-läkarna inte var klara med operationen. Dr Kacker hade 70-80 patienter bokade per dag på sin mottagning.

När jag frågade hur Dr Kacker kunde hinna med allt på en dag, svarade han: "My assistant prepares everything for me, anamnesis etc etc. I just decide if the patient is going to have surgery or not". Han la även till: "I don't talk to wax!".

Under en operation frågade Dr Kacker mig hur mycket jag var beredd att lägga på en handväska. Jag svarade att jag brukar köpa väskor i Italien och att jag försöker gynna små familjeföretag. Jag brukar lägga mellan 100 till 200 US-dollar på en handväska i äkta skinn. Han tittade på mig som om jag var ett UFO och sa: "My wife wants a Burkin!". Jag visste då inte vad en Burkin var och Dr Kacker upplyste mig om att det var en speciell väskmodell av märket Hermes och att den kostar 35 000 US dollar. Dr Kackers fru hade inte någon inkomst. Han avslutade med att säga med glimten i ögat: "Antingen går jag i pension vid 94 års ålder eller så hittar jag en sugar mommy för att klara av dessa utgifter!". Det senaste fick mig att dra upp

Författaren i scrubs

mungiporna! Dessa påståenden hade ansetts vara otroligt politiskt inkorrekta i Sverige!

Gemene man i USA likställde, enligt mina observationer, en läkare som äger exempelvis en Ferrari med en mycket bra läkare. Ju mer pengar en läkare tjänar desto bättre är den.

Dr Pearlman gick jag också med. Han hade arbetat på ett offentligt sjukhus på Manhattan i många år innan han började arbeta på Cornell. Det offentliga sjukhuset var för fattiga människor (de oförsäkrade). Där bedrevs endast nödvändig vård men läkaren hade möjlighet att självständigt bestämma vad som behövde göras. Han uttryckte viss frustration över att känna sig styrd av försäkringsbolagen på sin nuvarande arbetsplats. Ett försäkringsbolag skulle exempelvis inte gå med på att han satt upp en patient för FESS med indikationen massiv näspolypos, utan att han hade först förskrivit pat en 4-veckors antibiotikakur. Han sa förvisso att försäkringsbolagen inte kan kolla om pat verkligen tagit sina tabletter så det var mer ett spel för galleriet som dock kunde sinka processen och försena omhändertagande av patienten utan anledning. Jag följde med Dr Pearlman under hans mottagningsarbete under en dag. Det var mitt önskemål.

En sak slog mig mest av allt och det var att patienterna hade exakt samma sorts problematik och samma oro som i Falun.

Vår andra vecka i USA tillbringade vi i Washington DC

Den 4:e maj blev min man och jag bjudna till Svenska Ambassaden i Washington DC. Jag visste inte riktigt vad som stod på agendan. Vår vän och Professor Jay Liebowitz hade ordnat mötet på Ambassaden.

Byggnaden låg väldigt vackert och var mycket modern. Vi blev insläppta efter en del kontroller och blev mottagna av två tjänstemän. Samtidigt pågick ett möte med den Svensk-Amerikanska Handelskammaren, med många otro-

Artikelförfattaren med make utanför svenska ambassaden

ligt välkammade individer. Vi hade inte något med det mötet att göra, men stämningen kändes dynamisk på något sätt.

Över en kopp kaffe diskuterade ambassadens tjänstemän med oss eventuella möjligheter till att förbättra utbyten mellan Sverige och USA. I den akademiska världen är utbyten självklara och relativt sett smidiga. För en läkare som mig är det slumpen som avgör. Min poäng var att ambassaden kunde hjälpa till i dessa utbyten genom att bistå med information om vad som standardmässigt krävs inför ett utbyte. Den frågan har jag tagit med mig till Sverige och lovat att hjälpa till med. Mötet var givande och inspirerande.

Fritiden fylldes med många aktiviteter, såsom joggingturer i central Park och i Morningside Park, Musikalen Chicago på Broadway, balettföreställning på Lincoln Center med bland annat Tiler Peck, promenader, guidad tur på Radio City Hall, drink på Jaques, middag på Red Rooster och Sylvia's, Amateur Night Contest på Apollo Theater i Harlem, cappuccino på Monkey Cup, utställning om Hedy Lamarr, studiebesök

på det nyrenoverade Tiffany, Eurovision Song Contest Final på gaybar och många småäventyr i det stora äventyret.

En kopp kaffe on the go kostade ca 70 kronor. I sjukhusets matsal kostade lunchen endast 80 kronor och maten som serverades liknade riktig svensk husmanskost. Jag kunde inte tro mina ögon när en kycklingklubba med brysselkål och kokt ris stod på lunchmenyn, dessutom varken med säs eller panering!

Personalens fikarum erbjöd inte riktigt lugn och ro, men kaffe fick jag ta i mängder utan att betala. Jag fann snabbt mitt lilla favorithörn med utsikt över East River.

Kaffepauserna var definitivt inte schemalagda och inte gemensamma. TV:n var på hela tiden.

I omklädningsrummet fanns två fåtöljer och det låg alltid någon i dem och sov.

Operationssalarnas utrustning för FESS innefattade samma elektroniska utrustning som i Falun med 4K-kamera och elektromagnetisk navigation. Operationsgallren var definitivt mer omfattande än vad jag är van att se.

Som observer får man verkligen inte göra någonting. Jag tog

Nap time...

spontant i en brits för att hjälpa operatören att skjutsa ut patienten från salen men blev genast tillsagd på ett snällt men bestämt sätt av en undersköterska att inte röra någonting då jag var observer. Jag bad om

tillåtelse att ta kort inför varje operation, patientsekretessen var verkligen i fokus.

Byten mellan operationerna tar 10-15 minuter, alltså från det att pat. lämnar rummet till nästa pat. tas in. Städningen ingår i de 15 minuterna. Narkosläkaren är alltid kvar vid narkosinduktionen och ÖNH-kirurgen är alltid kvar på salen vid väckningen.

Dr Kacker berättar under en av operationerna att han har blivit erbjuden av en biljonär från Texas att operera hans katts bihålor men han har tackat nej.

Lite kuriosa

Dr Pearlman träffade 36 pat/dag på mottagningen, 15 min/pat.

- 0 Nyremisser
- 3 pat var färdigutredda näs- och bihålepatienter som behövde antingen en second opinion eller blir uppsatta för operation.
- Alla andra tider var återbesök

Dr Kacker träffade 80 patienter/dag! (Han arbetade från kl 7-19, 4 dagar/vecka med 8 patienter/timme) Han kombinerade ÖNH- och traumabakjourerna. Bakjoursveckan arbetar han som vanligt utöver bakjourerna. Han är 4 år äldre än jag.

Ingen schemalagd administrationstid

Ingen schemalagd forskningstid

Heldagsmottagning pågick mellan kl 8-18. Doktorn alternerade mellan två undersökningsrum.

3 sådana dagar/vecka

En ÖNH-kirurg på Cornell tjänar mellan 600 000 och 1 000 000 dollar/år.

ÖNH-specialisterna var ÖNH-bakjour 1 vecka per 6-månadersperiod och ansvarade för traumabakjouren 3-4 veckor per 6-månadersperiod (2 veckor "vanligt" trauma, 2 veckor mandibeltrauma).

Bakjournspassen var 1 vecka långa.

Det var absolut inte tyst på salen under narkosinduktionen

Kokainlösningen var grön

Alla läkare hade både en tjänstefunktionsklocka och en tjänstemobil på sig. ■

Tusen tack till SRS, Professor Pär Stjärne och min man Kenneth!

